

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2026/2027

Kråkstad barnehage

"Rause, inkluderende og
utforskende"

Innhold

1. OM ÅRSPLANEN	3
2. KOMMUNENS STYRINGSSYSTEM	4
2.1. INNSATSOMRÅDER.....	4
2.2. VISJON OG VERDIER	5
3. OVERORDNEDE SATSINGER I KOMMUNENS BARNEHAGER.....	5
3.1. OVERORDNET SPRÅKPROSJEKT: TRYGG I SPRÅK – TRYGG I VERDEN	5
3.2. ANDRE OVERORDNEDE SATSINGER FOR BARNEHAGE.....	7
3.2.1. Inkluderende fellesskap	7
3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.	7
3.2.3. Samarbeidsmodellen	8
3.2.4. Trafikksikker barnehage	9
4. BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER.....	9
4.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER	9
4.2 SATSINGSOMRÅDENE	10
4.2.1 Barnesamtaler som pedagogisk verktøy.....	10
4.2.2 Inkluderende barnehagemiljø.....	11
4.2.3 Systematisk kvalitetsutvikling med CLASS.....	11
4.3 Kompetanseheving og kvalitetsutvikling	12
Kråkstad barnehage sin visjon.....	13
5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	14
5.1. BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	15
5.2. OMSORG	15
5.3. LEK	16
5.4. DANNING.....	17
5.5. LÆRING.....	18
5.6. VENNSKAP OG FELLESSKAP	19
5.7. KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	19
5.8. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	20
6. MEDVIRKNING	21
6.1. BARNES MEDVIRKNING OG BARNES RETT TIL Å BLI HØRT.....	21
5.2. FORELDRES MEDVIRKNING.....	23
7. BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	23

7.1. PLANLEGGE	24
7.2. VURDERE	25
7.3. DOKUMENTERE	25
7.4. PROGRESJON	26
7.5. DIGITAL PRAKSIS	27
7.6. KVALITETSKJENNETEGN	27
8. OVERGANGER.....	28
8.1. NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	28
8.2. OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	29
8.3. OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	29
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL	31
10. PLAN FOR VURDERING	32
11. KILDER OG REFERANSER	32

1. Om årsplanen

Årsplanen beskriver hvordan barnehagen oppfyller *Lov om barnehager (barnehageloven)* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* sine krav. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser sammenhengen mellom kommunens felles mål, kommunale barnehagers felles satsningsområder og barnehagens egen praksis, visjon, mål og tiltak. Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Barnehagens styrer, Lene-Marie Høijord Johansen

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2. Kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med *Kommuneplanen* og den årlige *Økonomi- og handlingsplanen*.

2.1. Innsatsområder

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i *Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030*. Dette satsningsområdet blir fulgt opp med fem innsatsområder i *Økonomi- og handlingsplan for perioden 2026-2029*.

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner:

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap:

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal bidra til at barn, unge og familier lever gode liv, fri fra vold og overgrep:

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring:

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal støtte og styrke barn og familier som har behov for det for å håndtere egne liv:

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

2.2. Visjon og verdier

Kommunens visjon er *Nær og nyskapende* og våre felles verdier er *Ansvar, omsorg og respekt*.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager

3.1. Overordnet språkprosjekt: Trygg i språk – trygg i verden

Nordre Follo kommunes kommunale barnehager har startet et langsiktig prosjekt med felles satsing på barns språkutvikling.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» forankres i kommunens fem innsatsområder, og er en del av et helhetlig og langsiktig arbeid for å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet.

Vi skal gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i livet, og språk er en grunnleggende nøkkel til dette. Gjennom språk får barn mulighet til å uttrykke tanker, følelser og behov, delta aktivt i lek og samspill, og utvikle vennskap og tilhørighet i fellesskapet. Språk og relasjoner er tett sammenvevd - gjennom vennskap utvikles språket, og gjennom språket skapes vennskap. Begge deler er avgjørende for barns trivsel, utvikling og livsmestring i barnehagen.

Gjennom språkprosjektet ønsker kommunen å gi alle barn likeverdige muligheter til å utvikle sitt språk, styrke deres kommunikative ferdigheter og legge et godt grunnlag for videre læring og en trygg skolestart.

Prosjektet omfatter flere delområder, blant annet:

- **Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.
- **Felles skolestarterplan** – for å gi barna en helhetlig og trygg overgang til skolen, med særlig vekt på språk, vennskap og mestring.
- **Språk og motorikk** – henger tett sammen, og utvikling på det ene området støtter utviklingen på det andre.

Bakgrunn for valg av satsingsområde

Forskning viser at barns språklige ferdigheter allerede i fireårsalderen har stor betydning for hvordan de klarer seg videre i utdanning, arbeid og sosialt liv. Tidlige språklige utfordringer kan få konsekvenser både for læring, sosial deltakelse og psykososial trivsel dersom de ikke blir fanget opp og fulgt opp tidlig. I barnehagene ser vi at flere barn strever med språklige og sosiale ferdigheter allerede i tidlig alder, og at forskjellene mellom barn kan øke over tid, særlig ved overgang til skole. Dette kan påvirke barnas mulighet til å delta i lek og fellesskap, etablere vennskap og oppleve mestring i hverdagen. Med satsingsområdet «Trygg i språk – trygg i verden» ønsker Nordre Follo kommune å møte disse utfordringene gjennom et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med språk i barnehagen.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage

De kommunale barnehagene jobber med flere felles temaer gjennom året, i tillegg til egne tiltak, mål og satsinger.

3.2.1. Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap har vært et overordnet satsingsområde i alle barnehagene og skolene i kommunen over flere år. Ifølge barnehageloven skal alle barn ha et trygt og godt barnehagemiljø, og barnehagen har plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdet «*Se meg - hele meg*», overordnet plan «*Vold i nære relasjoner*» og progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Les mer på kommunens nettside

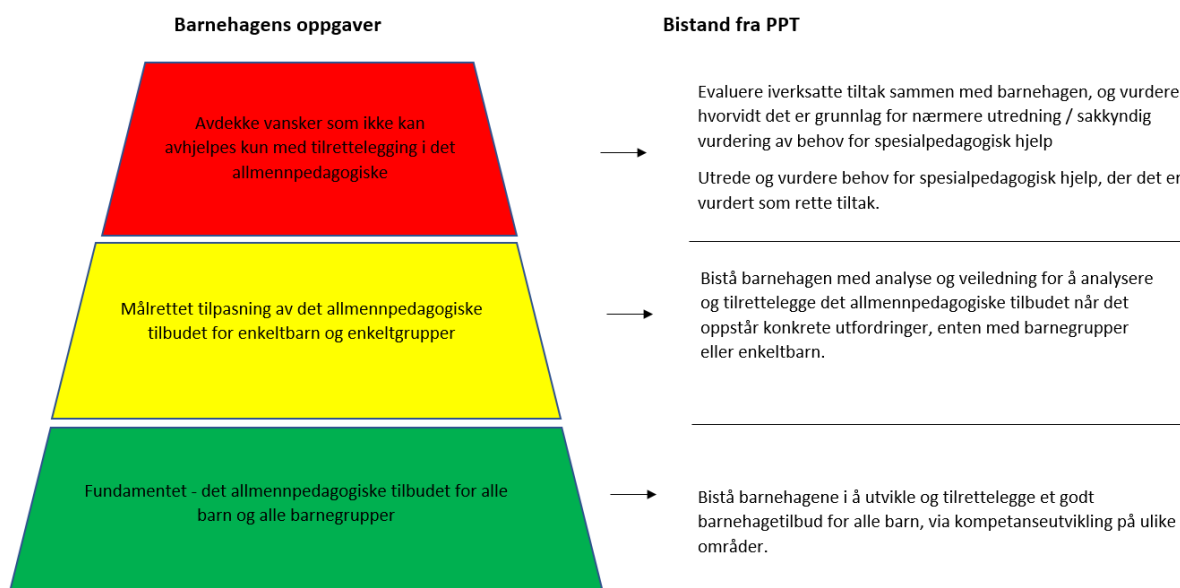
- [Vold i nære relasjoner](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

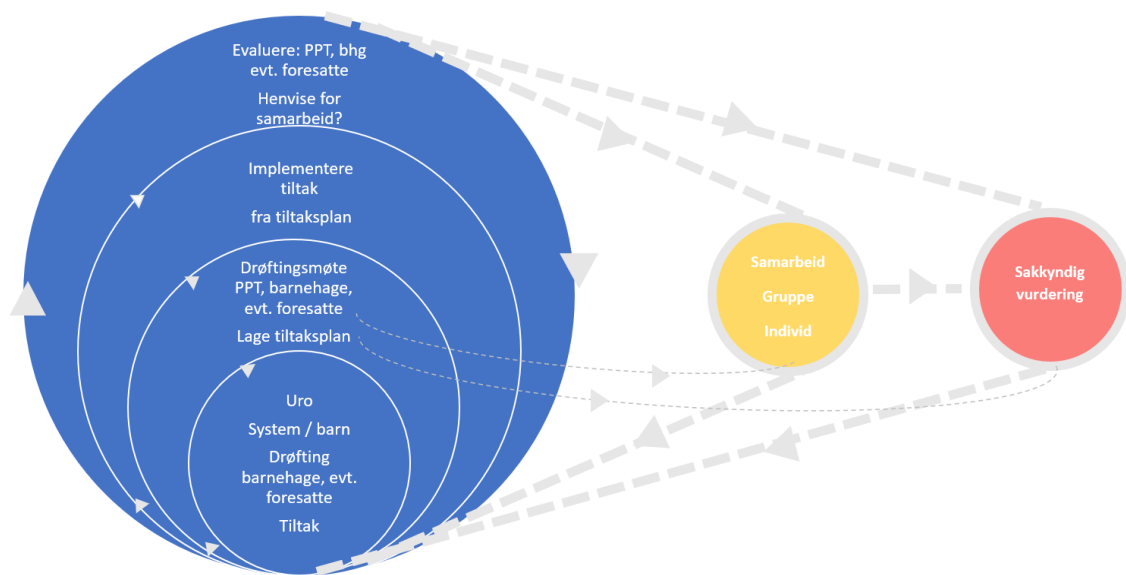
3.2.3. Samarbeidsmodellen

Samarbeidsmodellen er laget med utgangspunkt i samarbeidet barnehagene har med Pedagogisk psykologiske tjeneste og tanken om at vi er «*laget rundt barnet*». Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdene «*Riktig innsats tidlig nok*», «*Foreldrene som ressurs*» og «*Inkluderende fellesskap*». Målet med samarbeidsmodellen er å sikre at barn får rett hjelp til rett tid, og at barnehagene har et solid allmennpedagogisk fundament som sikrer et inkluderende fellesskap for alle barn, uavhengig av behov og forutsetninger. Modellen skisserer hensiktsmessige og gode rutiner for samarbeid mellom barnehage og PPT, samt hvordan samarbeidet skal bidra til å videreutvikle tjenestene.

En samlet oversikt over samarbeidet mellom barnehage og PPT, kan skisseres ved å ta utgangspunkt i tre nivåer:

Innholdet i selve samarbeidsmodellen vises her:

Les mer

- [Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

3.2.4. Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo kommune blitt re sertifisert som trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene om trafikksikkerhet rundt barnehagen. Barnas trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagen.

Les mer på

- [Trygg trafikk](#)

4. Barnehagens satsingsområder

4.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

For å sikre et systematisk og kunnskapsbasert arbeid med kvalitet har barnehagene i sone Ski sørøst valgt CLASS (Classroom Assessment Scoring System) som overordnet ramme for utviklingsarbeidet. CLASS er et forskningsbasert verktøy som støtter oss i å forstå, observere og videreutvikle kvalitet i relasjonene mellom voksne og barn – en avgjørende faktor for barns trivsel, utvikling og læring.

Gjennom en felles og langsiktig satsning på CLASS arbeider vi målrettet for å sikre:

- høy kvalitet i relasjoner
- et inkluderende og utviklende læringsmiljø
- en profesjonsfaglig sterk personalgruppe

CLASS brukes både som observasjonsverktøy og som grunnlag for refleksjon og kompetanseutvikling, og gir oss et felles faglig språk for pedagogisk praksis. På bakgrunn av observasjoner utarbeides konkrete handlingsplaner på avdelingsnivå som brukes aktivt i utviklingsarbeidet.

I kommende barnehageår videreutvikler vi arbeidet gjennom systematisk kompetanseheving i hele personalgruppen, blant annet gjennom læringslaber og arbeid med CLASS-dimensjonene.

Valget av barnesamtaler og inkluderende barnehagemiljø bygger på et helhetlig syn på barns utvikling, der relasjoner, medvirkning og tilhørighet står sentralt. Samlet bidrar satsningsområdene til å styrke det forebyggende arbeidet mot mobbing og utenforskap, og til å sikre et trygt og utviklingsfremmende miljø for alle barn.

4.2 Satsningsområdene

Våre satsningsområder for barnehageåret 2026–2027 er:

- Barnesamtaler og inkluderende barnehagemiljø
- Systematisk kvalitetsutvikling med CLASS

Satsningsområdene henger tett sammen: Barnesamtaler gir innsikt i barnas perspektiv, CLASS gir et felles rammeverk, og inkluderende praksis sikrer at innsikten omsettes til handling. Målet er å styrke kvaliteten i relasjonene og sikre at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og medvirkning i hverdagen.

Arbeidet er forankret i barnehageloven kapittel 8 og rammeplanens føringer om barns rett til medvirkning og et trygt psykososialt miljø.

4.2.1 Barnesamtaler som pedagogisk verktøy

Barnesamtaler videreutvikles som et sentralt pedagogisk verktøy. De gir innsikt i barnas opplevelser og styrker deres medvirkning, samtidig som de er en viktig kilde til kunnskap om trivsel, trygghet og inkludering.

Gjennom planlagte samtaler får barna uttrykke tanker og følelser, og oppleve at deres stemme blir tatt på alvor. Dette styrker personalets forståelse av barnas perspektiv og gir et bedre grunnlag for utvikling av praksis.

Barnesamtaler støtter arbeidet med CLASS, særlig innen emosjonell støtte og støtte til læring, ved at de voksne viser sensitivitet, følger barnets initiativ og legger til rette for dialog.

Samtalene er også viktige i tidlig innsats, ved at personalet kan fange opp signaler om utrygghet eller utenforskap.

For å sikre kvalitet og felles forståelse arbeides det med kompetanseheving og erfaringsdeling på tvers av barnehagene. Alle barn over to år tilbys minimum to planlagte samtaler per år.

Tiltak:

- Barnesamtaler gjennomføres i forkant av foreldresamtaler
- Innsikt fra samtaler brukes i planlegging og evaluering
- Personalet utvikler relasjons- og samtalekompetanse

4.2.2 Inkluderende barnehagemiljø

Barnehagene arbeider systematisk for å fremme et inkluderende miljø der alle barn opplever trygghet, tilhørighet og deltakelse.

Dette forutsetter tilstedeværende og relasjonelt kompetente voksne. Kvaliteten på relasjonene er avgjørende for barns trivsel, deltakelse og for å forebygge utenforskap.

Alle ansatte har aktivitetsplikt og skal følge med, gripe inn og sette inn tiltak ved behov. Arbeidet krever voksne som observerer, reflekterer og handler i tråd med lovverk og faglige føringer.

Små lekegrupper er et sentralt grep som gir bedre oversikt, tettere relasjoner og økt støtte til barns samspill og deltakelse.

Tiltak:

- Organisering i små lekegrupper gjennom dagen
- Aktiv deltakelse fra personalet i lek
- Systematisk observasjon og refleksjon
- Arbeid etter rutiner for å forebygge og håndtere krenkelser
- Inkluderende praksis i alle pedagogiske valg

4.2.3 Systematisk kvalitetsutvikling med CLASS

Vi arbeider systematisk med CLASS for å utvikle kvalitet i relasjoner og pedagogisk praksis.

Arbeidet omfatter tre hovedområder:

1. Emosjonell støtte

Vi skaper et trygt og inkluderende miljø hvor barna opplever å bli sett, hørt og anerkjent.

2. Organisering og struktur

Vi har gode rutiner og tydelig ledelse som gir forutsigbarhet og gode rammer for lek og læring.

3. Støtte til læring

Personalet støtter barnas språk og tenkning gjennom dialog, undring og utforskning.

4.3 Kompetanseheving og kvalitetsutvikling

Gjennom barnehageåret 2026–2027 skal barnehagene bruke CLASS som felles ramme for utvikling av praksis, med mål om å styrke kvaliteten i samspillet med barna gjennom økt kompetanse, felles forståelse og bevissthet i hele personalgruppen.

Som en del av dette arbeidet er det utviklet en helhetlig plan for læringslaber, som er barnehagenes felles arena for faglig utvikling. Her arbeides det strukturert med teori, refleksjon og omsetting til praksis.

Det gjennomføres egne læringslaber for fagarbeidere og assistenter, samt for pedagogiske ledere.

Innholdet tar utgangspunkt i CLASS, men tilpasses deltakernes roller og ansvar. Læringslabene kombinerer faglig påfyll, refleksjon og praksisnær utforskning, med utgangspunkt i én eller flere CLASS-dimensjoner. Deltakerne arbeider med å forstå hvordan teori kommer til uttrykk i praksis, blant annet gjennom refleksjon rundt egne erfaringer og konkrete situasjoner fra barnehagehverdagen. Et sentralt mål er å styrke bevisstheten om eget samspill og bidra til at ny kunnskap omsettes til handling.

Pedagogiske ledere har en sentral rolle i å lede kvalitets- og utviklingsarbeidet på avdelingene. I egne læringslaber arbeides det særlig med pedagogisk ledelse, veiledning av medarbeidere, utviklingsorienterte og anerkjennende tilbakemeldinger, samt å bygge en kultur for refleksjon i personalgruppen.

Som grunnlag for videre utvikling gjennomføres halvårlige CLASS-observasjoner på avdelingene. Disse gir et kunnskapsbasert bilde av kvaliteten i samspillet og brukes til å identifisere styrker, avdekke utviklingsområder og utarbeide handlingsplaner for den enkelte avdeling. Observasjonene inngår aktivt i det pedagogiske arbeidet og danner utgangspunkt for videre refleksjon og utvikling.

Vurderingsarbeidet er forankret i rammeplanen og bygger på felles refleksjon i personalgruppen. Gjennom læringslaber, møter og andre faglige arenaer legges det til rette for kontinuerlig læring og utvikling, og for å styrke bevisstheten rundt egen praksis.

Kråkstad barnehage sin visjon

«Rause, inkluderende og utforskende».

Barnehagens arbeid tar utgangspunkt i visjonen om å være raise, inkluderende og utforskende i møte med barn, foresatte og hverandre. Verdiene skal prege både holdningene våre og de daglige handlingene i barnehagen.

Å være raise handler om å møte barn med anerkjennelse, varme og forståelse. Vi legger vekt på å se hvert enkelt barn, gi rom for ulike uttrykk og støtte barnas utvikling i deres tempo.

Personalet er bevisste på å skape et miljø preget av omsorg, tålmodighet og respekt.

Å være inkluderende betyr at alle barn skal oppleve tilhørighet og være en betydningsfull del av felleskapet. Vi arbeider aktivt for at ingen skal stå utenfor, og vi legger til rette for gode relasjoner mellom barna. Gjennom lek, samspill og tilstedeværende voksne støtter vi barna i å utvikle empati, vennskap og forståelse for hverandre.

Å være utforskende innebærer at vi sammen med barna undrer oss, stiller spørsmål og søker ny kunnskap. Vi gir rom for nysgjerrighet og lek, og vi legger til rette for et miljø hvor barna får utforske, prøve og erfare gjennom varierte aktiviteter. Personalet er aktive medspillere som støtter barnas initiativ og bidrar til gode læringsprosesser.

Gjennom dette arbeidet ønsker vi å skape en barnehage der barna opplever trygghet, glede og mestring, og hvor de får utvikle seg i et felleskap preget av respekt og nysgjerrighet.

Psyk bra for barna

I barnehagen skal vi arbeide systematisk med språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» som en del av vårt arbeid for å styrke barns språkutvikling og opplevelse av trygghet og mestring. Vi ser dette arbeidet i tett sammenheng med CLASS, som gir oss et felles rammeverk for å utvikle kvaliteten i samspillet mellom voksne og barn.

Gjennom «Trygg i språk – trygg i verden» har vi fokus på å skape rike og inkluderende språkmiljøer der alle barn får mulighet til å uttrykke seg, bli lyttet til og delta aktivt i felleskapet. Personalet arbeider bevisst med å sette ord på hverdagen, utvide barnas språk og støtte dem i å bruke språket i lek, relasjoner og utforskning.

CLASS støtter dette arbeidet ved å rette oppmerksomheten mot kvaliteten i de daglige interaksjonene. Vi har særlig fokus på emosjonell støtte, organisering av hverdagen og

læringsstøtte, der språk er en sentral del. Gjennom varme og tilgjengelige voksne, gode relasjoner og et bevisst språklig samspill, legger vi til rette for at barna opplever trygghet og får gode forutsetninger for læring og utvikling.

Ved å se språkprosjektet og CLASS i sammenheng, styrker vi vår evne til å være tilstedeværende voksne som lytter, undrer oss sammen med barna og bygger videre på deres initiativ. Dette bidrar til et inkluderende miljø hvor barna utvikler både språk, sosial kompetanse og tro på egne uttrykk.

Les mer om barnehagens tiltak under punkt 5.7. *Kommunikasjon og språk* og punkt 5.8.

Barnehagens fagområder hvor barnehagen har tiltak på *Fagområdet kommunikasjon, språk og tekst*.

Barnesamtaler

Pedagogene i barnehagen har over de siste to årene arbeidet systematisk med å utvikle barnesamtaler som et sentralt verktøy for å fremme et inkluderende og trygt barnehagemiljø. Dette arbeidet er nå godt forankret i vår praksis og utgjør en naturlig del av hverdagen i barnehagen. Forankringen ligger i barnehageloven kapittel 8.

Alle barn over 2 år i sonens barnehager får tilbud om minst to planlagte barnesamtaler i løpet av året, gjennomført av en pedagog, fagarbeider eller assistent på avdelingen.

Barnesamtalene handler om å gi barna en reell stemme og mulighet til å sette ord på sin egen hverdag. Barn har verdifull innsikt i hvordan de har det, og gjennom systematiske samtaler legger vi til rette for at de kan uttrykke sine opplevelser, tanker og følelser knyttet til livet i barnehagen.

5. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehageloven og rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som er forankret i menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen kan legge til rette for å skape gode verdier, normer og holdninger som gir barn kunnskap om livssynsmangfold, kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Barna skal få kjennskap og hjelp til å se at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på via fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og levesett. Barnehagen skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Barnehagen har markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og tradisjoner som er aktuelle. Markeringer må sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

5.2. Omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal være aktivt til stede i barnas lek og samspill, med fokus på å fange opp barns signaler, anerkjenne følelser og støtte dem i relasjoner. Personalet skal være varme, tilgjengelige og lydhøre, og bidra til at hvert barn opplever seg sett og verdsatt.**
- **Personalet skal legge til rette for gode relasjoner mellom barna ved å støtte dem i lek, hjelpe dem inn i fellesskapet og veilede i sosiale situasjoner. Vi arbeider bevisst med å inkludere alle barn og forebygge utenforskap.**

- Når barn viser omsorg, hjelpsomhet eller empati, skal dette løftes frem og anerkjennes av personalet. Vi setter ord på handlingene og gir barna forståelse for betydningen av å bry seg om andre.
- Barnehagen skal legge til rette for at barna får mulighet til å vise omsorg, for eksempel ved å hjelpe hverandre, trøste, samarbeide og delta i fellesskapsoppgaver. Omsorg skal være en naturlig del av lek og aktiviteter.
- Personalet skal jevnlig reflektere over egen praksis og hvordan de støtter relasjoner og omsorg i barnegruppen. Dette kan gjøres gjennom møter, observasjon og erfaringsdeling, med mål om å utvikle en felles forståelse og praksis.

5.3. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal organisere rom og materiell slik at det inviterer til ulike typer lek, både inne og ute. Lekemiljøene skal være tilgjengelige, fleksible og inspirerende, slik at barna får mulighet til å utforske og uttrykke seg på ulike måter.
- De voksne skal være tilstedeværende i barnas lek, både som støttespillere og deltakere. Personalet skal bidra til å utvikle leken videre, støtte barn i samspill og hjelpe dem inn i lekfellesskap.
- Barnehagen skal ha fokus på å skape en leken og positiv atmosfære der barna opplever glede og mestring. Personalet skal bruke humor og engasjement aktivt i samspill med barna.
- Gjennom lek skal barna få erfaring med å kommunisere, samarbeide og forstå hverandre. Personalet skal sette ord på handlinger, følelser og opplevelser, og støtte barnas språklige uttrykk i leken.

- **Personalet skal være bevisste på at alle barn får delta i lek, og arbeide aktivt for å forebygge utenforskap. Personalet skal observere og delta i leken og bidra til at alle barn opplever tilhørighet og fellesskap.**

5.4. Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal legge til rette for at barna får uttrykke egne meninger, ta valg og påvirke sin egen hverdag. Barna skal oppleve at deres tanker og initiativ blir tatt på alvor.**
- **Personalet skal veilede barna i å møte motgang, løse konflikter og håndtere vanskelige situasjoner. Barna skal få støtte til å utvikle strategier for å mestre utfordringer.**
- **Gjennom samtaler og undring skal personalet oppmuntre barna til å stille spørsmål, reflektere og tenke selv. Barna skal få erfaring med å vurdere ulike løsninger og perspektiver.**
- **Barnehagen skal legge til rette for at barna får prøve selv, ta initiativ og erfare konsekvenser i trygge rammer. Personalet skal støtte barnas nysgjerrighet og utforskertrang.**

- **Gjennom lek og samspill skal barna utvikle forståelse for egne og andres behov, og erfare hvordan de kan bidra positivt i fellesskapet. Personalet skal støtte barna i å ta ansvar og vise omsorg for andre.**

5.5. Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal tilrettelegge for et miljø som vekker nysgjerrighet og utforskertrang, gjennom variert materiell, temaarbeid og fleksibel bruk av inne- og uterom.**
- **Barna skal jevnlig møte nye situasjoner, temaer og fenomener som utvider deres forståelse av verden. Personalet skal være aktive formidlere som vekker undring og interesse.**
- **Personalet skal delta i og støtte barnas lek og utforsking ved å stille spørsmål, tilføre nye impulser og bidra til fordypning i det barna er opptatt av.**
- **Personalet skal tilpasse aktiviteter slik at alle barn får oppleve mestring ut fra egne forutsetninger. Vi gir støtte og oppmuntring slik at barna tør å prøve, feile og prøve igjen.**
- **Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og interesser i planlegging av aktiviteter og prosjekter. Dette bidrar til engasjement, medvirkning og meningsfulle læringsprosesser.**

5.6. Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal aktivt legge til rette for at barna får etablere og utvikle vennskap gjennom lek, samspill og felles opplevelser.**
- **Personalet skal være bevisste på at alle barn er en del av fellesskapet, og arbeide aktivt for å inkludere barn som står i fare for å bli utenfor.**
- **Personalet skal støtte barna i å forstå sosiale regler, tolke andres signaler og håndtere konflikter på en konstruktiv måte.**
- **Personalet skal anerkjenne barnas følelser og bidra til at barna utvikler forståelse for både egne og andres behov.**
- **Gjennom lek og samspill skal barna få erfaring med å hevde seg selv samtidig som de tar hensyn til andre, med støtte fra tilstedeværende voksne.**

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

5.7. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal bruke et rikt og variert språk i hverdagen, sette ord på handlinger, følelser og opplevelser, og støtte barna i å utvikle eget språk.**
- **Personalet skal legge til rette for små og store samtaler gjennom hele dagen, der barna får tid og rom til å uttrykke seg, bli lyttet til og delta aktivt.**
- **Barnehagen skal anerkjenne og bruke ulike uttrykksformer som kroppsspråk, norsk med tegnestøtte, bilder og verbalt språk, slik at alle barn får mulighet til å kommunisere.**
- **Personalet skal støtte og utvide barnas språk i lek, høytlesning, sang, rim og regler, og bidra til språklig utvikling gjennom varierte aktiviteter.**
- **Barnehagen skal sikre at alle barn får delta i språklige fellesskap, og arbeide bevisst med å inkludere barn med ulike språklige forutsetninger.**

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn.*

5.8. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplanen 2017, side 47). Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal legge til rette for et rikt språkmiljø gjennom samtaler, høytlesning, lek med språk og støtte til barns ulike uttrykksformer.
- Barna skal få daglige muligheter til fysiske aktivitet, bevegelsesglede og erfaring med variert kosthold og gode vaner.
- Barna skal få uttrykke seg gjennom skapende aktiviteter som tegning, maling, musikk og drama, og møte ulike kulturelle uttrykk.
- Barna skal få utforske naturen gjennom turer og aktiviteter, og utvikle nysgjerrighet for miljø og enkle teknologiske løsninger.
- Personalet skal støtte barnas matematiske forståelse gjennom lek, utforskning og hverdagsaktiviteter som telling, sortering og bygging.
- Barna skal få undre seg over livets spørsmål og utvikle respekt og forståelse for ulike verdier, tradisjoner og livssyn.
- Barna skal få utforske og bli kjent med nærmiljøet. Samtidig som de skal oppleve impulser og inntrykk fra samfunnet generelt gjennom samtaler, litteratur og fysiske erfaringer.

6. Medvirkning

6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3.

Når barnehagen og personalet tar avgjørelser eller handler på en måte som påvirker barn, skal det beste for barnet være et grunnleggende hensyn. Det gjelder også i spørsmål knyttet til barnets barnehagemiljø. Barnets egen mening og retten barnet har til å bli hørt er sentralt i vurderingen, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen skal legge til rette for aktiv medvirkning gjennom SU, der foresatte får mulighet til å påvirke barnehagens innhold og utvikling.
- Personalet skal ha en åpen og tillitsfull dialog med foresatte i hverdagen, slik at informasjon om barnets trivsel og utvikling deles jevnlig.
- Barnehagen gjennomfører jevnlig samtaler og møter der foresatte får medvirke, gi tilbakemeldinger og bidra i utviklingen av tilbudet.
- Innspill fra barn og foresatte skal tas med i planlegging og vurdering av det pedagogiske arbeidet, og dette skal gjøres synlig i barnehagens praksis og dokumentasjon.
- Personalet skal jevnlig reflektere over og vurdere det pedagogiske arbeidet, med utgangspunkt i tilbakemeldinger fra barn og foresatte, for å sikre at barnets beste alltid er i fokus.

Kommunen har retningslinjer for hvordan barn og unge skal kunne medvirke i planarbeid.

Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Et av tiltakene i planen var at kommunikasjonsavdelingen skulle utvikle et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket.

Les mer på kommunens nettside

- [Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

5.2. Foreldres medvirkning

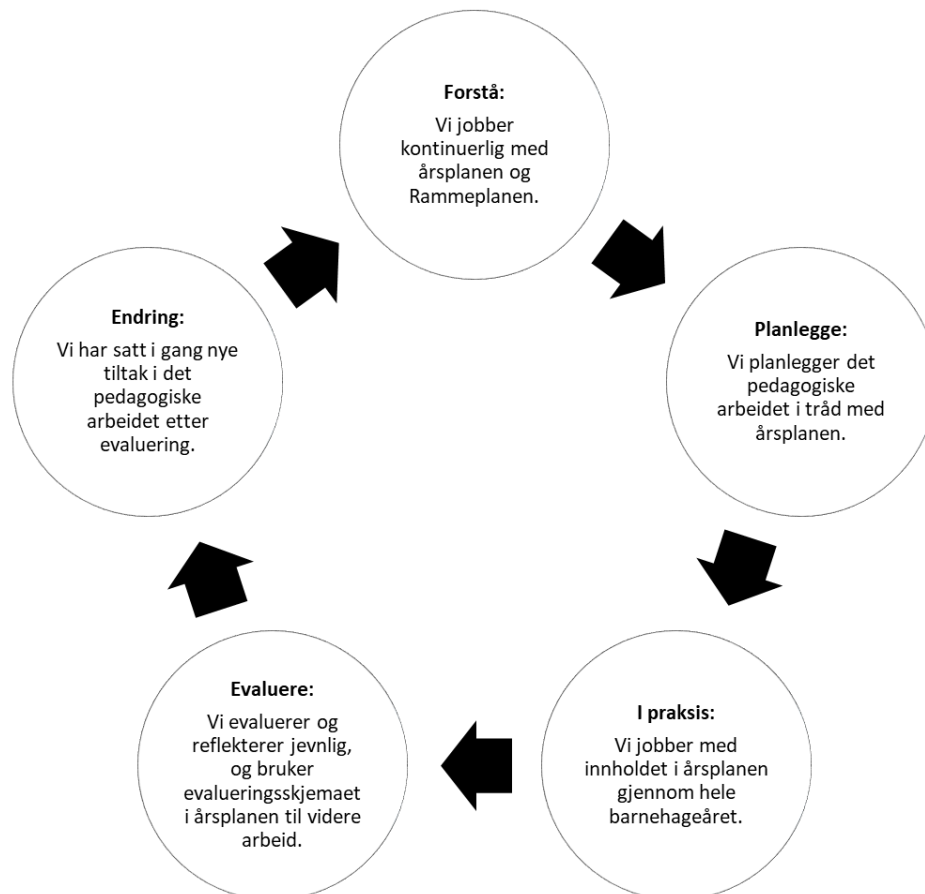
Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Barnehagens tiltak:

- **Barnehagen skal legge til rette for aktiv medvirkning gjennom SU, der foreldre får mulighet til å påvirke barnehagens innhold og utvikling.**
- **Personalet skal ha en åpen og tillitsfull dialog med foresatte i hverdagen, slik at informasjon om barnets trivsel og utvikling deles jevnlig.**
- **Barnehagen gjennomfører jevnlig foreldresamtaler og foreldremøter der foreldre får medvirke, gi tilbakemeldinger og bidra i utviklingen av tilbudet**
- **Innspill fra barna og foresatte skal tas med i planlegging og vurdering av det pedagogiske arbeidet, og dette skal gjøres synlig i barnehagens praksis og dokumentasjon.**
- **Personalet skal jevnlig reflektere over og vurdere det pedagogiske arbeidet, med utgangspunkt i tilbakemeldinger fra barn og foreldre, for å sikre at barnets beste alltid er i fokus.**

7. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

7.1. Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- **Planleggingen skal bygge på systematiske observasjoner av barnas trivsel, utvikling, interesser og behov.**
- **Personalet skal bruke pedagogisk dokumentasjon for å synliggjøre praksis og som grunnlag for refleksjon og videre planlegging.**
- **Barnas interesser, initiativ og medvirkning skal være en viktig del av planleggingen av aktiviteter og innhold.**
- **Samtaler med foresatte skal bidra til helhetlig forståelse av barnet og være en del av grunnlaget for planlegging.**

- **Personalet skal jevnlig reflektere sammen over praksis og gjøre justeringer i planene ut fra vurderinger og erfaringer.**

7.2. Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal sette av tid til felles refleksjon over det pedagogiske arbeidet, med fokus på hva som fungerer godt og hva som kan utvikles videre.**
- **Vurdering av praksis skal ta utgangspunkt i systematiske observasjoner av barnas trivsel, utvikling og samspill.**
- **Barns uttrykk og foresattes innspill skal tas med i vurderingsarbeidet for å sikre et helhetlig bilde av barnehagens praksis.**
- **Personalet skal vurdere praksis opp mot barnehagens planer, rammeplanen og lovverket, for å sikre kvalitet og måloppnåelse.**
- **Resultater fra vurderingsarbeidet skal brukes aktivt til å justere praksis og videreutvikle barnehagens pedagogiske arbeid.**

7.3. Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen skal dokumentere hva barna opplever, lærer og gjør gjennom bilder, tekst og praksisfortellinger.
- Dokumentasjon skal brukes aktivt i personalgruppen for å reflektere over og utvikle det pedagogiske arbeidet.
- Barnehagen skal jevnlig informere foresatte om barnas hverdag og utvikling gjennom digitale plattformer, samtaler og møter.
- Dokumentasjonen skal synliggjøre hvordan barnehagen arbeider i tråd med barnehageloven og rammeplanen.
- Barna skal få være deltakere i dokumentasjonen ved å fortelle, vise og reflektere over egne opplevelser.

7.4. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal tilrettelegge aktiviteter og innhold slik at de gir passende utfordringer og mestringsopplevelser for alle barn.
- Barnehagen skal sikre progresjon ved å ta utgangspunkt i det barna allerede kan og er opptatt av, og utvikle dette videre.
- Barna skal møte varierte erfaringer og arbeidsmåter som bidrar til utvikling innenfor alle fagområder.
- Personalet skal observere og reflektere over barnas utvikling for å sikre at de får et tilpasset og utviklende tilbud.
- Barna skal få tid og rom til å utforske, gjenta og fordype seg i aktiviteter, slik at læring og utvikling styrkes.

7.5. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehaugen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal bruke digitale verktøy som et supplement til lek og utforsking, for å støtte barns læring og nysgjerrighet.**
- **Digitale verktøy skal brukes i samspill mellom barn og voksne, der personalet deltar, veileder og setter ord på det som skjer.**
- **Personalet skal vurdere når og hvordan digitale verktøy er hensiktsmessige, slik at de ikke dominerer hverdagen.**
- **Barna skal få erfaring med å bruke digitale verktøy på en trygg og enkel måte, med fokus på undring, utforsking og gode vaner.**
- **Digitale verktøy skal integreres i aktiviteter og prosjekter, og bidra til å dokumentere og synliggjøre barnas opplevelser og læring.**

7.6. Kvalitetskjenneretegn

Kvalitetskjenneretegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med Rammeplan for barnehaugen. Den enkelte barnehaugen bruker kjenneretegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenneretegn innenfor områdene nedenfor:

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)

- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med å avdekke vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

8. Overganger

Kommunen har utarbeidet et årshjul for overganger i opplæringsløpet. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for trygge, tydelige og forutsigbare overganger i opplæringsløpet. Årshjulet angir rutiner i forbindelse med overgangene. Samarbeidet mellom de ulike virksomhetene skal preges av likeverdighet og bygge på prinsippet om at vi alle har noe å lære av hverandre. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser, og barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn i saker som gjelder dem selv.

Les mer

- [Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

8.1. Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal være aktive og tilgjengelige i samspill med barna, og bidra til å skape trygghet, omsorg og gode relasjoner.**
- **Barnehagen skal arbeide systematisk for å forebygge mobbing og krenkelser, og gripe raskt inn dersom barn opplever utrygghet.**

- **Personalet skal ha fokus på at alle barn opplever å høre til i fellesskapet og har noen å leke med.**
- **Gjennom lek og samspill skal barna få støtte til å utvikle empati, samarbeidsevner og respekt for hverandre.**
- **Personalet skal observere og reflektere over barnas trivsel og samspill, og gjøre nødvendige tiltak for å sikre et trygt og godt barnehagemiljø.**

8.2. Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal sørge for gode rutiner og tydelige rammer i overganger mellom avdelinger, slik at barna opplever trygghet og oversikt.**
- **Barna skal få informasjon i forkant av overganger gjennom samtaler, visuelle støtter og tydelige beskjeder.**
- **Personalet skal være aktive og støttende i overgangene, og hjelpe barna med å avslutte, skifte fokus og finne ro.**
- **Overganger skal tilpasses barnas alder, utvikling og forutsetninger, slik at alle får gode opplevelser.**
- **Personalet skal ha felles forståelse og praksis i overgangssituasjoner, for å sikre kontinuitet og trygghet for barna.**

8.3. Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- **Barnehagen skal ha et godt samarbeid med skolen for å sikre en trygg og helhetlig overgang for barna.**

- **Barna skal bli kjent med hva det vil si å begynne på skolen gjennom samtaler, aktiviteter og besøk.**
- **Personalet skal støtte barna i å utvikle ferdigheter som gjør dem trygge og selvstendige i møte med skolestart.**
- **Barnehagen skal, i samarbeid med foresatte, overføre nødvendig informasjon til skolen for å ivareta barnets behov.**
- **Foresatte skal få informasjon og mulighet til medvirkning i prosessen, slik at overgangen oppleves trygg for både barn og foresatte.**

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August		13. og 14.august – Planleggingsdag, barnehagen er stengt.
September	2.september - Foreldremøte 10.september -Barnehagen 10 år.	
Oktober	23.oktober – markering av FN dagen	
November		13.november - Planleggingsdag, barnehagen er stengt.
Desember	Nissefest Julebord 11.desember - Lucia	Barnehagen er stengt fra 24. desember til 3. januar.
Januar	19.januar – Vinteraktivitetsdag (værforbehold)	
Februar	5.februar – markering Samenes nasjonaldag 19.februar - Karneval	
Mars	17.mars - Påskelunsj	Barnehagen er stengt 22. - 29. mars.
April		
Mai	14.mai - Maifest	6. mai (Kristi himmelfartsdag) - barnehagen er stengt. 7. mai – Planleggingsdag, barnehagen er stengt. 17. mai (Grunnlovsdag og 2. pinsedag) - barnehagen er stengt.
Juni	10.juni - Sommerfest	21. juni – Planleggingsdag, barnehagen er stengt
Juli		Barnehagen er stengt i ukene 28 og 29 (12. - 23. juli) Sommeråpen barnehage for hele kommunen åpner 26. juli

*Endringer kan forekomme

10. Plan for vurdering

Barnehagens plan for vurdering omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

Barnehagen arbeider systematisk med vurdering av det pedagogiske arbeidet for å sikre kvalitet og måloppnåelse i tråd med rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

Vurderingsarbeidet tar utgangspunkt i observasjon, pedagogisk dokumentasjon og refleksjon i personalgruppen.

Personalet gjennomfører jevnlig felles refleksjon der praksis beskrives, analyseres og vurderes opp mot mål og føringer i rammeplanen. Barnas trivsel, utvikling og medvirkning står sentralt i dette arbeidet. Barnas uttrykk og erfaringer, samt foresattes tilbakemeldinger, tas med som en viktig del av vurderingsgrunnlaget.

Resultatene fra vurderingsarbeidet brukes aktivt til å justere og videreutvikle barnehagens praksis. På denne måten sikrer barnehagen et kontinuerlig utviklingsarbeid med barnets beste som overordnet mål.

11. Kilder og referanser

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

[Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

[Nordre Follo kommune - Kommuneplanen](#)

[Nordre Follo kommune - Vold i nære relasjoner](#)

[Nordre Follo kommune - Barnehagemiljø](#)

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

[Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

[Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

[Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i Nordre Follo](#)

Skolestarter planen (må legge inn lenke når den er klar)

[For barnehagene i kommunen - Trygg Trafikk](#)

[Årsplan | udir.no](#)